

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI
návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu zákona:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

3. Predmet návrhu zákona je upravený v práve Európskej únie:

a) Primárne právo:

- čl. 110, 113, 114 a 115 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016).

b) Sekundárne právo:

- smernica Rady (EÚ) 2023/2226 zo 17. októbra 2023, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní (Ú. v. EÚ L, 2023/2226, 24. 10. 2023), gestor: Ministerstvo financií SR,
- smernica Rady (EÚ) 2021/514 z 22. marca 2021, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní (Ú. v. EÚ L 104, 25.3.2021), gestor: Ministerstvo financií SR,
- smernica Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS (Ú. v. EÚ L 64, 11.3.2011) v platnom znení, gestor: Ministerstvo financií SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4. 5. 2016) v platnom znení, gestor: Úrad na ochranu osobných údajov SR,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023) v platnom znení, gestori: Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska.

c) Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie:

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci C – 682/15 Berlioz Investment Fund S.A. proti Directeur de l'administration des contributions directes

Výrok rozhodnutia:

1. Článok 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát vykonáva právo Únie v zmysle tohto ustanovenia, a teda dôjde k uplatneniu Charty základných práv Európskej únie, keď ukladá vo svojej právnej úprave peňažnú sankciu účastníkovi správneho konania, ktorý odmieta poskytnúť informácie v rámci výmeny medzi daňovými orgánmi, založenú najmä na ustanoveniach smernice Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS.

2. Článok 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že účastník správneho konania, ktorému bola uložená peňažná sankcia za nesplnenie správneho rozhodnutia, ktoré mu podľa smernice 2011/16 ukladalo povinnosť poskytnúť informácie v rámci výmeny medzi vnútroštátnymi daňovými správami, má právo napadnúť zákonnosť tohto rozhodnutia.

3. Článok 1 ods. 1 a článok 5 smernice 2011/16 sa majú vykladať v tom zmysle, že „predvídateľná relevantnosť“ informácií, ktoré si jeden členský štát vyžiadaval od iného členského štátu, je podmienkou, ktorú musí uvedená žiadosť o informácie spĺňať, aby dožiadanému členskému štátu vznikla povinnosť vyhovieť tejto žiadosti, a tým aj podmienkou zákonnosti rozhodnutia o uložení povinnosti adresovanej týmto členským štátom účastníkovi správneho konania a podmienkou sankčného opatrenia uloženému tomuto účastníkovi správneho konania za nesplnenie tohto rozhodnutia.

4. Článok 1 ods. 1 a článok 5 smernice 2011/16 sa majú vykladať v tom zmysle, že overenie dožiadaného orgánu, ktorému dožadujúci orgán podal žiadosť o informácie podľa tejto smernice, sa neobmedzuje na formálnu správnosť tejto žiadosti, ale musí tomuto dožiadanému orgánu umožniť zabezpečenie toho, aby požadované informácie neboli úplne zbavené predvídateľnej relevantnosti z hľadiska určenia dotknutého platiteľa dane a určenia tretej osoby, ktorá bola prípadne informovaná, ako aj z hľadiska potreby predmetného daňového vyšetrovania. Tieto isté ustanovenia smernice 2011/16 a článok 47 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že v rámci žaloby podanej účastníkom správneho konania proti sankčnému opatreniu, ktoré mu bolo uložené dožiadaným orgánom z dôvodu nedodržania rozhodnutia o uložení povinnosti prijatého týmto orgánom na základe žiadosti o informácie adresovanej dožadujúcim orgánom na základe smernice 2011/16, má vnútroštátny súd okrem právomoci zmeniť uložení pokutu právomoc preskúmať zákonnosť tohto rozhodnutia o uložení povinnosti. Pokiaľ ide o podmienku zákonnosti uvedeného rozhodnutia týkajúcu sa predvídateľnej relevantnosti požadovaných informácií, súdne preskúmanie sa obmedzuje na overenie zjavnej neexistencie takejto relevantnosti.

5. Článok 47 druhý odsek Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že súd dožiadaného členského štátu má v rámci výkonu svojej súdnej

právomoci právo na prístup k žiadosti o informácie adresovanej dožadujúcim členským štátom dožiadanému členskému štátu. Dotknutý účastník správneho konania naopak nemá právo na prístup k celej žiadosti o informácie, ktorá zostáva tajným dokumentom v súlade s článkom 16 smernice 2011/16. Na to, aby bola jeho záležitosť prejednaná v celom rozsahu v súvislosti s neexistenciou predvídateľnej relevantnosti požadovaných informácií, v zásade stačí, aby mal informácie uvedené v článku 20 ods. 2 tejto smernice.

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo spojených veciach C – 245/19 a C – 246/19 ÉTAT LUXEMBOURGEOIS proti B a i.

Výrok rozhodnutia:

1. Článok 47 Charty základných práv Európskej únie, v spojení s jej článkami 7 a 8, ako aj článkom 52 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že:

- *bráni tomu, aby právne predpisy členského štátu, ktorými sa vykonáva postup výmeny informácií na požiadanie zavedený smernicou Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS, zmenenou smernicou Rady 2014/107/EÚ z 9. decembra 2014, vylučovali možnosť, aby rozhodnutie, ktorým príslušný orgán tohto členského štátu uloží osobe, ktorá je držiteľom informácií, povinnosť poskytnúť mu tieto informácie s cieľom vyhovieť žiadosti o výmenu informácií predloženej príslušným orgánom iného členského štátu, bolo napadnuté opravným prostriedkom podaným takou osobou, a*
- *nebráni tomu, aby také právne predpisy vylučovali možnosť, aby bolo také rozhodnutie napadnuté opravnými prostriedkami podanými platiteľom dane, ktorého sa v tomto inom členskom štáte týka zisťovanie, na základe ktorého bola uvedená žiadosť podaná, ako aj tretími osobami, ktorých sa týkajú predmetné informácie.*

2. Článok 1 ods. 1 a článok 5 smernice 2011/16, zmenenej smernicou 2014/107, sa majú vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie, ktorým príslušný orgán členského štátu uloží osobe, ktorá je držiteľom informácií, povinnosť poskytnúť mu tieto informácie s cieľom vyhovieť žiadosti o výmenu informácií predloženej príslušným orgánom iného členského štátu, treba, v spojení s touto žiadosťou, považovať za rozhodnutie týkajúce sa informácií, ktoré sa jednoznačne nezdajú byť úplne zbavené predvídateľnej relevantnosti, pokiaľ je v ňom uvedená totožnosť osoby, ktorá je držiteľom predmetných informácií, totožnosť platiteľa dane, ktorého sa týka zisťovanie, na základe ktorého bola podaná žiadosť o výmenu informácií, a obdobie, na ktoré sa toto zisťovanie vzťahuje, a pokiaľ sa týka zmlúv, faktúr a platieb, ktoré síce nie sú presne označené, ale sú vymedzené na základe kritérií týkajúcich sa po prvé skutočnosti, že ich uzavrela alebo uskutočnila osoba, ktorá je držiteľom informácií, po druhé skutočnosti, že boli uzavreté alebo uskutočnené počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje toto zisťovanie, a po tretie ich spojenia s dotknutým platiteľom dane.

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci C-437/19 État luxembourgeois proti L.

Výrok rozhodnutia:

1. Článok 1 ods. 1, článok 5 a článok 20 ods. 2 smernice Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že žiadosť o informácie sa musí považovať za žiadosť týkajúcu sa informácií, ktoré nie sú zjavne zbavené akejkolvek predvídateľnej relevantnosti v prípade, ak osoby, ktoré sa podrobujú prešetreniu alebo vyšetrovaniu v zmysle tohto posledného uvedeného ustanovenia, nie sú síce v predmetnej žiadosti menovite a individuálne identifikované, avšak dožadujúci orgán prostredníctvom jasných a dostatočných vysvetlení preukáže, že vedie vyšetrovanie, ktoré je zamerané na vymedzenú skupinu osôb a je odôvodnené podozreniami z nesplnenia konkrétnej zákonnej povinnosti.

2. Článok 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že držiteľovi informácií:

– ktorému bola uložená peňažná správna sankcia za nevykonanie rozhodnutia, ktorým mu bola uložená povinnosť poskytnúť informácie v rámci výmeny medzi vnútroštátnymi daňovými orgánmi podľa smernice 2011/16, pričom toto rozhodnutie nemožno podľa vnútroštátneho práva dožiadaného členského štátu napadnúť žalobou, a

– ktorý incidenčne spochybnil zákonnosť tohto rozhodnutia v rámci žaloby podanej proti peňažnej sankcii za nesplnenie tohto rozhodnutia o uložení povinnosti, pričom takýmto spôsobom získal minimálne informácie uvedené v článku 20 ods. 2 tejto smernice až v priebehu súdneho konania začatého v nadväznosti na túto žalobu,

– sa musí v nadväznosti na definitívne uznanie zákonnosti uvedených rozhodnutí, ktoré boli proti nemu vydané, poskytnúť možnosť splniť rozhodnutie o uložení povinnosti poskytnúť informácie v lehote pôvodne stanovenej na tento účel vnútroštátnym právom bez toho, aby sa voči nemu aj naďalej uplatnila sankcia, ktorú musel znášať, ak si chcel uplatniť svoje právo na účinný prostriedok nápravy. Len v prípade, ak tento držiteľ nevyhovie predmetnému rozhodnutiu v stanovenej lehote, stane sa uložená sankcia právom vymáhateľnou.

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci C-694/20 Orde van Vlaamse Balies a i. proti Vlaamse Regering

Výrok rozhodnutia:

Článok 8ab ods. 5 smernice Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS, zmenenej smernicou Rady (EÚ) 2018/822 z 25. mája 2018, je neplatný vzhľadom na článok 7 Charty základných práv Európskej únie v rozsahu, v akom jeho uplatnenie členskými štátmi má za následok, že advokátovi, ktorý koná ako sprostredkovateľ v zmysle článku 3 bodu 21 tejto smernice v znení zmien, keď je tento zbavený povinnosti oznamovania informácií stanovenej v

odseku 1 článku 8ab uvedenej smernice v znení zmien z dôvodu profesijného tajomstva, ktorým je viazaný, sa ukladá oznámiť bezodkladne každému inému sprostredkovateľovi, ktorý nie je jeho klientom, povinnosti oznámenia informácií, ktoré mu prislúchajú podľa odseku 6 uvedeného článku 8ab.

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci C-623/22 *Belgian Association of Tax Lawyers a i. v. Premier ministre/ Eerste Minister*

Výrok rozhodnutia:

1. Preskúmanie aspektu, ktorého sa týka prvá prejudiciálna otázka, neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť smernice Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS, zmenenej smernicou Rady (EÚ) 2018/822 z 25. mája 2018, z hľadiska zásad rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, ako aj článkov 20 a 21 Charty základných práv Európskej únie.

2. Preskúmanie aspektov, ktorých sa týka druhá a tretia prejudiciálna otázka, neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť smernice 2011/16, zmenenej smernicou 2018/822, z hľadiska zásady právnej istoty, zásady zákonnosti trestov zakotvenej v článku 49 ods. 1 Charty základných práv a práva na rešpektovanie súkromného života zaručeného v článku 7 tejto Charty.

*3. Neplatnosť článku 8ab ods. 5 smernice 2011/16, zmenenej smernicou 2018/822, vzhľadom na článok 7 Charty základných práv, o ktorej Súdny dvor rozhodol v rozsudku z 8. decembra 2022, *Orde van Vlaamse Balies a i.* (C-694/20, EU:C:2022:963), sa vzťahuje len na osoby, ktoré vykonávajú svoju profesijnú činnosť pod niektorým z profesijných titulov uvedených v článku 1 ods. 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/5/ES zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia.*

4. Preskúmanie aspektov, ktorých sa týka piata prejudiciálna otázka, neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť smernice 2011/16, zmenenej smernicou 2018/822, z hľadiska práva na rešpektovanie súkromného života zaručeného v článku 7 Charty základných práv.

- v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci C-432/23 *Ordre des avocats du Barreau de Luxembourg proti Administration des contributions directes*

Výrok rozhodnutia:

- 1. Článok 7 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že právne konzultácie poskytované advokátom vo veciach práva obchodných spoločností spadajú do pôsobnosti zvýšenej ochrany výmeny informácií medzi advokátom a jeho*

klientom zaručenej uvedeným článkom, takže rozhodnutie, ktoré advokátovi ukladá, aby príslušným orgánom dožiadaného členského štátu poskytol na účely výmeny informácií na požiadanie v súlade so smernicou Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a o zrušení smernice 77/799/EHS všetku dokumentáciu a informácie týkajúce sa jeho vzťahov s jeho klientom, ktoré sú relevantné pre takúto konzultáciu, predstavuje zásah do práva na rešpektovanie komunikácie medzi advokátom a jeho klientom zaručeného týmto článkom.

2. *Preskúmanie aspektov, ktorých sa týka tretia a štvrtá prejudiciálna otázka, neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorou by mohla byť dotknutá platnosť smernice 2011/16 z hľadiska článku 7 a článku 52 Charty základných práv.*
3. *Článok 7 a článok 52 ods. 1 Charty základných práv sa musia vykladať v tom zmysle, že bránia takému rozhodnutiu o uložení povinnosti, akým je rozhodnutie opísané v bode 1 tohto výroku, ktoré je založené na vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej poradenstvo a zastupovanie advokátom v daňových veciach nepožíva, s výnimkou prípadov, keď hrozí trestné stíhanie klienta, zvýšenú ochranu komunikácie medzi advokátom a klientom zaručenú týmto článkom 7.*

4. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii:

- a) Lehota na prebratie smernice (EÚ) 2023/2226 bola stanovená:
- do 31. decembra 2025, s účinnosťou stanovenou od 1. januára 2026,
 - do 31. decembra 2027 (súlad s článkom 1 bodom 11 tejto smernice a s článkom 1 bodom 16 tejto smernice, pokiaľ ide o článok 27c ods. 3 a 4 smernice 2011/16/EÚ), s účinnosťou stanovenou od 1. januára 2028,
 - do 31. decembra 2029 (súlad s článkom 1 bodom 16 tejto smernice, pokiaľ ide o článok 27c ods. 2 smernice 2011/16/EÚ), s účinnosťou stanovenou od 1. januára 2030.

Lehota na prebratie smernice (EÚ) 2021/514 bola stanovená do 31.12. 2022 s výnimkou ustanovení čl. 1 bod 1 písm. d) (čl. 3 bod 26 smernice 2011/16/EÚ) a čl. 1 bod 12 (oddiel IIa smernice 2011/16/EÚ), pri ktorých bola stanovená lehota do 31.12.2023.

- b) Proti SR nebolo začaté konanie v rámci „EÚ Pilot“, ani nebol začatý postup EK ako aj nebolo začaté konanie o porušení Zmluvy o fungovaní Európskej únie podľa čl. 258 až 260.
- c) Smernica (EÚ) 2021/514 bola prebratá do zákona č. 442/2012 Z. z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní v znení neskorších predpisov, do zákona č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a do zákona č. 123/2022 Z. z. o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Návrh zákona je zlučiteľný s právom Európskej únie:

- a) úplne.